1897. IV. évfolyam. Szerda, október 20. 84. szám.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „*Fejérmegyei Napló*“, a vobis institutam ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katholikusok törekvéseinek előmozditására „*Fejérmegyei Napló*“ czim alatt létesitett uj lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. *Leó* pápa *Zichy* Nándor grófhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt., félévre 2 frt. 50 kr., negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr. Előfizethetni a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál.

Felelős szerkesztő: Németh Ödön.

Megjelenik hetenkint 2-szer: *szerdán este és szombaton este.* Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, kigyó-utcza 9. szám. Hirdetések helyenként 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr.

A néppárt vezére.

Az elmult vasárnap ismét nagyfontosságu napja volt a néppártnak. Három helyén az országnak tartottak nagy népgyülést. Két helyen a kerület képviselőjének beszámoló beszédével kapcsolatosan. A három népgyülés fényes sikere legcsalhatatlanabb bizonyitéka a néppárti elvek fokozatos terjedésének.

Kiváló jelentősége van a gencsi néppárti gyülésnek, a melyen Zichy Nándor gróf elnökölt s a hol *Major* Ferencz dr. orsz. képviselő tartott nagyszabásu beszámoló beszédet. Nemcsak rendkivüli népessége s a jelenvolt előkelőségek révén nyert kiváló fontosságot ez a gyülés, hanem főképpen a néppárt vezérének *Zichy* Nándor grófnak nagy jelentőségü beszéde alapján.

Záró beszéd volt ez, de valóságos gyujtó hatásu, programmot adó, utat jelelő beszéd. Szónoki tehetségét egész fényességében ragyogtatta s valósággal elragadta hallgatóságát.

Lehet-e nagyobb közvetlenséggel szólani a néphez, lehet-e jobban, megkapóbban kezdeni beszédet, mint a kogyan azt Zichy Nándor gróf tette.

Ime a beszéd eleje:

„Szóljak-e még valamit? Vagy csak azt mondjam, hogy köszönöm! Köszönetet mondok nemcsak azért, mert a ti rokonszenvetek lelkemnek jól esik, mert együtt érzek veletek; hanem köszönetet mondok leginkább azért, mert annak a szent ügynek, mely Krisztusnak és hazánknak ügye, ez a lelkesedés az alapja. És én látom emelkedni ég felé azt az épületet, mely a kereszténységet és a hazát nagygyá és dicsővé fogja tenni e földön és dicsővé a királyt, kinek koronáján a szent kereszt ragyog. És azért elmondom nektek, hogy miért más az, a mit mindenki mondhat. És el fogom mondani, hogy mi az a néppárt, hogy miért szükséges az és miért kell annak állandóan megmaradnia és miért kell nekünk nemcsak jókedvből, hanem kötelességszerüleg ahhoz ragaszkodni.

Én bizom abban, hogy a néppárt izmosodni, erősödni és győzedelmeskedni fog, akár ott legyek én, akár nem; mert ott van a hatalom, Isten, a népek, királyok és seregek Ura és minden földi dolgok intézője“.

Azután a képviselők szereplésérőll beszél, a kik igérnek mindent a választásokkor és nem törődnek semmit ez igéretükkel. De arra sem fektetnek főszulyt, hogy igazat mondjanak. A néppárti képviselők beszédében a keresztény igazság nyilatkozik meg; a keresztény igazság s a keresztény szeretet! Innen magyarázható meg az a nagy hatás, a melyet szavaikkal előidéznek mindenfelé.

„Nekünk — mondja beszédében — ma már nem kell véres karddal küzdenünk, hanem a hit és szeretet keresztjével kell végig járnunk e hazát és hirdetnünk az Isten tanitását, hogy mindenki békével viselje keresztjét. Nem vagyunk engedetlenek a törvények iránt, hanem igenis törhetlenül hirdetjük, hogy minden alkotmányos eszközzel a rosz törvényt jóvá kell tennünk, annak helyébe jót kell állitani. De hogy ezen alkotmányos eljárásnak igaz értelme legyen, követelnünk kell azt, hogy az alkotmány is igazán meg legyen, tehát igazi népképviseleti alkotmány uralkodjék. vagyis hogy a nép oly képviselőket küldhessen az országgyülésre, a milyeneket akar“.

Aztán rövid, rendkivül találó képét adja az elmult választásoknak, s rámutat arra az igazságtalanságra, hogy a többi pártok képviselői csak a *választókkal* törődnek, a *nép* előttük semmi. Ezzel ellentétben a néppárt tekintet nélkül választóképességére, az egész néppel foglalkozik s a haza minden polgárának érdekét szivén viselé.

Rendkivül nagyhatásu beszédének az az a része, melyben a néppárt jövőjéről valóságos látnoki szellemmel beszél:

A fekete asszony.

A „Fejérmegyei Napló“ számára németből forditotta: **Krözus.**

Nemrégiben, amerikai utam alkalmával, nagyobb kirándulásra indultam Chikagóból New-York felé. Mivel már estére fordult az idő, a hálókocsiban helyezkedtem el s a vonat egyhangu dübörgése mellett csakhamar mély álomba merültem.

Világos reggel volt, midőn felébredtem. A vonat egy kis állomás előtt állt, s a mint a felügyelőtől hallám, már vagy másfél óra óta vesztegeltünk ott. Miután az étkező kocsiban jól megreggeliztem, kiszálltam s a perronon fel s alá sétálgatva, tele tüdővel szivtam az üde reggeli levegőt.

A mozdonyvezető egyedül ült a gépen s várakozott; minthogy engemet a gépfélék mindenkor érdekelni szoktak, oda mentem a hatalmas, sistergő, gőzölgő vasalkotáshoz, mely mint a kocsi elé fogott tüzesvérü paripa, prüszkölt, toporzékolt indulásra készen. Beszélgetni kezdtem a mozdonyvezetővel, megkináltam szivarral s magam is rágyujtottam egyre; ő pedig felszólitott, hogy lépjek fel a gépre s tekintsem meg onnan közelről. A vonatvezető mintegy negyven év körüli értelmes arczu ember volt, nagy szivélyességgel mutogatta a különböző csapokat, szelepeket s magyarázta azoknak használatát. Ezek mind oly tiszták s fényesek voltak, a minők csak szorgos tisztogatás után lehettek, mert a mozdonyvezetők épp olyan büszkék gépjükre, mint a jó gazdasszonyok tiszta szobáikra. A mint igy körül néztem, egy képráma vonta magára figyelmemet, mely az oldalfalon függött s ugy vettem észre, hogy benne az üveglap alatt egy molypille van lezárva.

— Ez diszitésnek van itt? — kérdeztem. A hivatalnok felkaczagott.

— Nem annyira czifraság — szólt — mint inkább emlék. Azt a molypillét azért őrzöm én ott, mert egyszer az életemet mentette meg s az enyémmel együtt még kétszázötven utasét is.

— Hogy lehetséges az, hogy ilyen kis állat emberéletet mentsen meg? — kérdeztem csodálkozva.

— Szivesen elmondom, ha kivánja. Ugy hiszem, elég idő van még, mig elindulunk.

Leültem a fütő helyére s a következő különös történet elbeszélését hallgattam meg.

— Nem is olyan régen történt — kezdte a mozdonyvezető — most tavaszkor mult egy éve. Ugyanezt a vonatot vezettem s ugyanezt a 449. számu gépet. Meade Jimnak nevezték a fütőmet, ugyanaz, a ki most is nálam van: Nézze csak kérem, az a vékony, sápadt alak ott a távirókhivatal előtt. Igen jó fiu, csakhogy borzasztóan babonás; hisz a szellemekben, álmokban és sok más jelenésben. Eleinte nevetni szoktam fantaziálásaira, most már azonban komolyabban veszem a dolgot, mióta a fekete asszonyt láttuk.

— A fekete asszonyt? — kérdeztem mosolyogva.

— Igen, igen, csak tessék tovább meghallgatni. Gonosz egy éj volt, mikor az az eset történt. Rettenetes szélvész dühöngött, a szünni nem akaró zápor eső csak ugy szókadt s derekasan paskolta a gép oldalát. Azt mondják, ha vihar van, a sátán porontyai szabadulnak el s azok kergetőznek; no akkor, mondhatom, az egész pokol szabadult fel s járt örült kárnevált.

— Kegyetlen utunk lesz Frank — mondá Jim, midőn ugy éjfél után egy óra tájt elindultunk. Kivánnám, hogy minél előbb biztos czélhoz érjünk.

— Talán ismét sejtelmeid vannak? — kérdeztem nevetve.

— Igenis — szólt ő — érzem, hogy az éjjel valami borzasztó fog történni. Valami kifejezhetlen rossz érzés szállt meg.

— Ismét nevettem. Bizonyosan valahol rheumát szereztél — bosszantottam tovább.

Azonban, ha az igazat meg kell vallani, csufolódó hangom ellenére magam sem a legjobb kedélyállapotban voltam. Csak nemrég foglaltam el jelen állásomot, még mindig bizonyos nyughatatlanság fogott el, mert bizony több száz ember életét tartottam kezeim között. Ma már ilyesfélét nem érzek. Azon éjjel azonban igen ideges voltam s mindenféle lehetőséget képzeltem el, hogy micsoda veszély érhetné a vonatot. Ezalatt szédületes sebességgel mintegy 50 angol mérföldet (körülbelül 75 kilométert) száguldott előre a gép a zivataros setét éjszakába. A homály áthatolhatlan volt, kivéve legelől, hol a villamos lámpa tölcséréből előrehatoló világosság megtörte a setétséget.

A legelső állomáson megvizsgáltuk a gépet, hogy minden rendben van-e, majd az állomásfőnök kiadta az utasitást, hogy a pálya a legközelebbi megálló helyig szabad, és mentünk tovább.

A sötétség e közben mind nagyobb és nagyobb lett, a vihar is böszebben süvitett, az eső pedig nedves porrá alakult, s a tárgyak

Mai lapunk 8 oldal.

00000676

„Én kedves barátaim — ugy mond — nem vagyok olyan elfogult, hogy azt gondoljam, hogy 18—20 képviselő, ott a képviselőházban szavazatával meg tudja fordítani az ország sorsát; hanem igenis elég hiterős vagyok azt hangoztatni, hogy 18—20 képviselő, ha az igazat mondja, az az igazság lelkébe fog furódni a többinek is és az igazság tüzének lángjánál állandóan ellenállani nem lesz lehetséges.

De még többet mondok. A nép hite, lelkesedése, az Isten szeretete a hit igazságainak, a keresztény elveknek valóságos érvényesülése az, a miért mi küzdünk és nem a pillanatnyi siker. Mert a mit ma a többség épit, azt holnap leronthatja, de az igazságot, ha egyszer gyökeret ver a nép szivében és eszében, onnan nem lehet többé kipusztitani. Ott áll a templom (az emelvény melletti templomra mutat) és hirdeti az igazságokat századokig. Ha holnap lebontják, ujat épitünk helyére."

Végül megemlékezik a katholikusok jogos sérelmeiről s arról a ferde helyzetről, a melyet a leghatalmasabb katholikus vallás a hazában elfoglal.

Természetes, hogy ez a minden izében a keresztényi szeretet által áthatott beszéd óriási lelkesitő hatást gyakorolt a hallgatóságra és mi örömmel óhajtunk erről a páratlan nagy hatásu beszédről számot adni olvasóinknak.

Az a mi legnagyobb büszkeségünk, hogy olyan embert nevezhetünk vezérünknek mint gróf *Zichy* Nándor, a kinek nagy tehetségei, bizonynyal diadalmaskodni fognak a mai helyzet nehézségein s rövid pár év alatt diadalmasan fogja keresztény politikánknak sikerét biztositani.

Három népgyülés.

Az a három népgyülés, mely az elmult vasárnap zajlott le, nem csak a néppárt elveinek terjedését, de képviselőink szorgalmát és lelkiismeretességét is dicséri.

A *gencsi* gyülés eredményében és lefolyásában a legsikerültebb népgyüléseink közé tartozik. *Major* Ferencz dr. szombathelyi kerületébe tartozik Gencs s a mikor a környék lakosságát erre a népgyülésre összehivták, egyuttal Major Ferencz dr. beszámoló beszédét is elmondotta választó polgárságának.

A fényes fogadtatás után *Zichy* Nándor gróf mondott rövid elnöki megnyitó beszédet, a melyet *Major* Ferencz dr. beszámoló beszéde követett. A nagyszabásu beszédből közöljük a következő rendkivül érdekes részletet:

„*Reviziót akarunk* az egyházpolitikai törvényekben! hangzik ma már fel milliók ajkairól a katholikusoknál ugy, mint a többi keresztény felekezeteknél. Mert azok is kezdik belátni, hogy a liberális szabadkömüves áramlat politikája végpusztulásnak teszi ki őket, mert a meglazult lelkiismereti meggyőződés s igy a vallásnélküliség mindig több és több áldozatot követel a keresztény felekezetektől! A reviziónak hangoztatása a protestánsoknál is nagyon megdöbbentette Tisza Kálmánt is és sietett a pápai református gyülésen riadót fujni és biztatni a tiszteletes urakat ugy, mint hivőket, hogy tartsanak szorosan össze. De kérdem, mi ellen kell küzdeni, vajjon nem-e az áldatlan egyházpolitikai törvények romboló hatása ellen, melynek pedig megteremtője ép Tisza volt! Ezzel tehát maga Tisza beigazolja az egyházpolitikai törvényeknek veszélyes voltát, mily fényes bizonyitéka ez annak, hogy a néppárt revizió törekvésével helyes uton jár és a keresztény elveket segiti diadalra. Azért a néppárt a parlamenti vitákban folyton hangoztatta és követelni fogja a revizió szükségességét, mert pártunk hite és meggyőződése, hogy csak keresztény alapokból állhat fent sokat szenvedett hazánk.

S ha a hatalmas német császár bátran kimondja, hogy az állam csak keresztény alapon állhat fenn s mikor minden magyar föllelkesült a történelmünkben korszakot alkotó pohárköszöntőre, melyben a magyaroknak a kereszt védelmében vivott világtörténelmi tényét *Hunyady és Zrinyiben* dicsőitette, ugyanakkor rajongásig szeretett apostoli királyunk az ezredéves keresztény Magyarország történelmének *kimagasló nagyjait szobrokkal ücsőiti*, mely magasztos királyi kegyben ott tündöklik a kereszténység diadala és a keresztény Magyarország nagysága!

Kérdem, hogy ezek után lehet-e egy perczig is látogatója a vallástalan liberális politikának? *Vajon azon irány, melyet a szabadelvü párt követ, nem homlogegyenest ellenkezik-e azon magasstos keresztényi erénynyel, melyet koronás vendégünk és apostoli királyunk ünnepélyesen kijelentett és az utókornak lelkesitő tanuságul nagyapáiban megörökit?* A szabadelvü áramlat a nemzetközi tőkének, az arany borjunak az imádója s épen a szabadkőmivesekkel karöltve, a kereszt rombolásában az önző érdekeknek dob oda mindent. Ezen romboló szabadelvü politika ébresztette föl a polgárság millióit s hozta létre a néppártot, mely párt letéteményese azon keresztény irányzatnak, melyre a koronás fők is reá mutattak, mely iránynak köszönhette Magyarország 1000 éves fennállását. Nincs ok többé az aggódásra, a királyi szó megerősitette törekvéseinket és diadalra fogja vinni a keresztény elveket.

Ezeket akartam előre bocsájtani k. polgártársak, hogy a harczban ne csüggedjetek, hanem megifjodott erővel törjetek előre.

Beszédének végén pedig lelkes szavakban aposztrofálja *Zichy* grófot, a ki nem kimélve fáradalmat, mint próféta a népnek igazi vezére járja be vele a hazát, hogy a népet felvilágositsa és lelkesitse és földi örök üdvét hirdesse. Büszkeséggel üdvözli választókerületében a néppárt bátor és lankadatlan ősz vezérét. Üdvözli a maga és választói nevében, kérve Istent, hogy soká éltesse!

Letenyén Rakovszky István orsz. képviselő elnöklete alatt tartottak népgyülést, melyen egyuttal *Lepsényi* Miklós, a kerület országgyülési képviselője beszámoló beszédet is tartott.

A gyülés első szónoka *Rakovszky* István orsz. képviselő volt, a ki rendkivül hatásos megnyitó beszédet mondott, a melylyel megnyerte mindjárt az ezernyi hallgatóság érdeklődését. Utána *Lepsényi* Miklós számolt be. a

---

körvonalait még egész közelben sem lehetett észrevenni.

Egyszer csak hirtelen egy óriási női alakot pillantok meg előttük az esőben, viharban, hosszu fekete köpenybe volt burkolva, mely a szélben lobogni látszott, mialatt hosszu kisérteties karjaival integetett. Midőn a nagy ijedségtől megdermedve oda tekintettem, az alak egy utolsó intéssel hirtelen eltünt.

Annyira megvoltam rémülve, hogy meg sem birtam muzdulni. Jim éppen a tüz körül foglalatoskodott; amint azonban rám tekintett élénken fölkiáltott:

— Nos, Frank, mi történt veled? ugy fel vagy indulva, mintha kisértetet láttál volna.

Nem válaszoltam semmit. Éppen Red-Kreek közelében voltunk, a hol a nagy vasuti hid van. Én még idegesebb lettem, mint voltam eddig. Egy hosszu hajlásban haladtunk el, Rock-Kreek állomás előtt, alig voltunk egy mértföldnyire a hidtól. Midőn éppen a gőzsippal foglalatoskodtam, Jimet hallottam hirtelen felkiáltani. Megfordultam s láttam, a mint ijedt arczczal, nagy szemeket meresztve, száj-tátva bámult kifelé, valóságos megtestesült rémület volt. Remegő kézzel mutatott a setétségbe; keze irányát követtem tekintetemmel s magam is megrázkódtam. Ismét ott volt a borzalmas női alak a lámpából elörevetődő világosság háttérében, majd mozdulatlanul lebegett, majd boszorkánytánczot járva ugrált ide-oda s azalatt mindig felénk integetett.

— Frank — susogta Jim a borzalomtól megdermedve — ne menj át a hidon! Az égre kérlek, ne tedd; legalább addig ne, mig meg nem győződsz róla, hogy biztos-e az ut!

Ugy szólván öntudatlanul, két kézzel ragadtam meg a fékezőt s teljes erőmből fékezni kezdtem. Nem tehettem másként, meg kellett állitanom a vonatot. A hogy megáltunk, hallani lehetett a folyam zúgását, a melyen át vezet a hid. Leszálltam a mozdonyról s találkoztam a vonatvezetővel.

— Mi történt? — kérdezte türelmetlenül.

Most az egész ostobaságnak tünt fel előttem. Az óriási jelenségnek nem volt semmi nyoma a sötétségben, legfeljebb csak pár lépésnyire láthatott az ember.

— Valamit láttunk — szóltam — nem tudom, mi volt az — ugy nézett ki, mint valami nagy fekete szellem, a mely kezeivel int, hogy ne menjünk tovább. — A vonatvezető csodálkozva tekintett reám.

— Azt kell hinnem Frank, hogy nem vagy észnél — szólt boszusan. — No, de ha már itt vagyunk a hidnál, megtekinthetjük.

Azzal vettük lámpáinkat s elindultunk. Jimet, ki még most is remegett a félelemtől, a mozdonyon hagytuk. Mondom önnek uram, nem mentünk harmincz lépésnyire, mikor iszonyodva állottunk meg. Lábaink előtt nagy fekete nyilás tátongott, melyben a megáradt, hatalmas folyam zúgott, tombolt fékevesztetten. A hid azonban eltünt.

Csak néhány törött gerenda és elgörbült vasrud nyúlott ki a hidfőből, miközben a mozdony fejénél levő lámpa fényétől megvilágitva ott lebegett a fekete asszonyi alak ide-oda lejtve a setétségben. Valóban őrült módon hajtogatta karjait maga körül; a vonatvezető előbb megbámulta a jelenséget, azután rám nézett.

— Ti is ezt láttátok, a mikor megállitottátok a vonatot? — kérdezte.

— Igen ezt.

— No akkor több volt mint véletlenség, ami bennünket megmentett.

Gondolatainkba mélyedve mentünk vissza a vonathoz, különös érzelmektől áthatva, hálatelten. E közben a különböző nemü és rangu utasok csoportokban szálltak ki a vonatból. Közöttük volt egy chikágói fiatal ember is, körülbelül 18 éves, azonban miként kitünt, eszesebb volt mindnyájunknál. Midőn ez a fekete asszonyt hallotta emlegetni, vissza fordult s a mozdony lámpáját kezdte figyelmesen szemlélni. Azután odament a lámpához; én követtem s az üveg lapon egy különös kis foltot láttam.

— Itt van az ön fekete asszonya! — mondá mosolyogva.

— És az volt, kétségkivül — ugyan ez a moly pille, melyet ön ott a rámában lát. Az üveglap belső oldalához volt lapulva.

Midőn feléje legyintettem, fölrepült.

Ez az egész történet uram. Az által, hogy ez a lepke a láng előtt ide-oda röpdösött, nagy fantasztikus, mozgó árnyék vetődött a megvilágitott, ködös levegőre s nem nehéz volt azt hosszu köpenyes asszony-alaknak képzelni. A pille folyton az üvegen keresztül akart repülni s midőn igy vergődött s szárnyait csapdosta, úgy látszott, mintha az a különös árnyék karjaival a levegőben hadonázna. Midőn azután a lepke a láng irányából eltünt, természetesen az alak is eltünt.

Hogy került különben ezen kis állatka a lámpába, azt nem tudtuk megállapitani. Mindenesetre az életünket mentette meg azáltal, hogy ama fekete asszonyt elibénk varázsolta.

Láthatja tehát uram, miért őrzöm ezen moly pillét a rámában. Emlék ez, azon éjszakai csodás menekülésünknek emléke. Sokan a véletlennek neveznék; én a Gondviselés művének tartom.

00000677

néppárt parlamenti működéséről. Beszédét választóinak gyakori éljenzése szakitotta meg. Majd *Marsovszky* Endre dr. a néppártnak ez a rokonszenves tagja tartott rövid, de rendkivül nagy tetszéssel fogadott, érdekes beszédet. Végül pedig ismét *Rakovszky* István elnök szólott, a mely elnöki zárbeszéddel a gyülés véget ért.

A *szentmihályfai* gyülésen *Zichy* Aladár gróf elnökölt. Mielött a gyülést megkezdték volna szent mise volt, a melyet *Páder* Rezső orsz. képviselő tartott, s a melyen ezernyi ember volt jelen.

A gyülést *Zichy* Aladár gróf lelkes elnöki beszéde nyitotta meg, mely erőteljesen vázolta az uj törvények okozta veszedelmeket. Majd *Szabó* István képviselő tartott minden tekintetben lelkesitő beszédet. Utána *Pádere* Rezső az uj rendről, *Mocsy* Antal pedig a gazdasági bajokról tartottak hatásos beszédeket. A gyülés, melyen körülbelül háromezer ember vett részt, *Zichy* Aladár gróf elnöki zárbeszédével ért véget. A gyülés után *Herbst* József szentmihályfai plébánosnál fényes ebéd volt.

*

A néppárt okt. 24-én Török-Bálinton nagy gyülést tart, a melyre a következő meghivót bocsátották ki:

Meghivó.

Hogy élénk kifejezést adhassunk azon meleg rokonszenvnek, melylyel a néppárt iránt viseltetünk, *Török-Bálinton* 1897. október hó 24-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor kettős néppárti gyülést fogunk tartani a következő tárgysorozattal: *Magyarul* a Szent-István-téren: 1. Elnöki megnyitó. Tartja: *Zichy* Aladár gróf. 2. Az uj rendről. Tartja: *Zelenyák* János dr. ur. 3. A néppárt és a közgazdaság. Tartja: *Major* Ferencz dr. orsz. képviselő. 4. A keresztény szövetkezetekről. Tartja: *Rakovszky* István orsz. képviselő. 6. Elnöki zárszó. — *Németül* a Barossutcza terén: 1. Elnöki megnyitó. Tartja: ifjabb *Zichy* János gróf. 2. A keresztény szövetkezetekről. Tartja: *Zimándy* Ignácz ur. 4. Közgazdaságunk bajairól. Tartja: *Marsovszky* Endre orsz. képviselő. 5, Elnöki zárszó. Török-Bálinton, 1897. okt. 12. *A rendezőség.*

HIREK.

— **Nemeslelkü adakozók.** Id. gróf *Zichy* N. János a tanitók gyermekei számára létesitendő tápintézet javára 25 frtot adományozott. — *Prifach* József nagyprépost pápai praelatus a tóvárosi és palota város I. és II. kerületi iskolákban a szegényebb sorsu tanulókat látta el kathekismussal.

— **Lévay Imre emlékszobra** érdekében a budapesti kath. kör elnöksége a következő felhivást bocsátotta ki. *Felhivás Lévay Imre emlékszobra ügyében.* A budapesti katholikus kör uj palotájának disztermében szobrot szándékozik állitani nagynevü alapitójának Lévay Imrének, hogy a felállitandó emlék hirdesse dicsőségét, őrizze emlékét, magasztalja érdemeit annak a férfiunak, ki egyik legelső előharczosa volt a katholikus egyleti életnek, s ki ezen a téren örökre emlékezetes működésével annyi érdemeket szerzett magának. Minthogy pedig Lévay Imre nemcsak a Budapesti Katholikus Kör megalkotója volt, de az ő nevéhez van hozzá füzve hazánkban a kath. körök eszméjének tulajdonképeni megvalósitása is, ő inditotta meg legelsőnek nagyobb sikerrel, szélesebb körü eredménynyel a kath. egyesületi tevékenységet hazánkban: a Budapesti Katholikus Kör óhajtaná, hogy a felállitandó emlék nemcsak a Budapesti Katholikus Kör soha el nem muló hálájának és tiszteletének kifejezője legyen, hanem hirdesse az összes magyarországi katholikus körök és katholikus egyesületek elismerését, tiszteletét a „kath. körök atyja“ Lévay Imre iránt. A Budapesti Katholikus Kör tehát e szempontból kifolyólag bizalommal fordul az összes magyarországi kath. egyesületekhez, a kath. egyesületi élet minden barátjához, hogy filléreikkel járuljanak ők is Lévay Imre szobrának felállításához, hogy a felállitandó emlékmü az összes kath. egyesületek közös müve, közös alkotása, az összes kath. egyesületek hálájának és tiszteletének hirdetője legyen. A „katholikus körök atyjának“ Magyarország összes egyesületei állitsanak emlékjelet. Minden e czélra szánt összeg a Budapesi Katholikus Körhöz küldendő. A beérkezett adományokat a „Társulati Értesitő“-ben fogjuk nyilvánosan nyugtázni. Budapest, 1897. augusztus 1-én. Isten velünk! A Budapesti Katholikus Kör Elnöksége.

— **Tüzoltó szövetségi gyülés.** Vasárnap f. hó 17-én a bicskei önk. tüzoltó-testület meghivása folytán a fejérmegyei tüzoltó-szövetség Bicske község tanácstermében szövetségi gyülést tartott. A tárgysorozat az elnökség jelentéséből és számadásából állott; a tavasz folyamán rendezendő tanfolyamot, annak 166 frt 81 krt tevő költségeit a szövetség pénzkészletének gyümölcsöztetését, a járási tüzfelügyelői intézmény szervezését, ismétlő szaktanfolyamok tartását illetőleg. D. u. 2 órakor a bicskei tüzoltó-testület jól sikerült szemléltető gyakorlatot mutatott be, melylyel az ülési nap sorozata véget ért.

— **Pályázatok.** Székesfejérvár egyházmegyében *Vörösvár* községben a r. kath. fiuiskolánál üresedésben levő, 350 frt évi fizetés, 15 frt papénz és 1 szobából álló szabad lakással javadalmazott tanitói állásra pályázat hirdettetik. Kellőleg felszerelt kérvények f. évi október 24-ig az *iskolaszék elnökéhez* küldendők. — A *herczegfalvai* (Fejérm.) r. kath. iskola III. osztályába tanitó kerestetik. Fizetése: 150 frt 10 hónapra havi előlegben. Lakás, fütés és élelmezés a főtanitónál. Az állomás azonnal elfoglalandó. Pályázhatnak képezdét végzettek is. Kérvények *Schveighardt* Jakab főtanitóhoz küldendők.

— **Fokról-fokra.** Városunkban, egyik hetedrangu mulató ivószobájában a napokban egy züllött arczu, sovány, rongyos ruháju ember duhajkodott. Belekötött mindenkibe, a ki csak hozzá közeledett, rekedt hangon kiabált, szitkozódott s mankójával hadonászott a levegőben. Midőn a rendőrök rendre akarták utasitani, sértődötten kelt ki ellenök, emlegetett multat, nevet, tisztességet s csak mikor azok már erőszakhoz nyultak, adta meg magát, s engedte, hogy a városház tömlöczéhez kisérjék. — Ezelőtt körülbelül harmincz évvel, a hatvanas években, midőn a most már öszülő családapák még diákok voltak, a zirczieck gimnáziumában *Gyalokay* Mózes volt a filozofia tanára. Tanitványai, kik között volt *Reé* István h. rendőrfőkapitány és *Keresztes* Ignácz tanácsos is, szerették, mert jó ember volt, tanártársai becsülték nagy tudásáért. Gyalokay Mózes, ki feleséges ember volt, akkor csak mint kisegitő töltötte be az emlitett tanszéket. Nagy filozofus volt s jó tanár. Szivesen töltötte idejét az iskolában; a mint mondják, családja körében nem érezte jól magát. S ez okozta vesztét. Kezdett éjjelenként ki-kimaradozni s különösen, midőn Székesfejérvárról távozott, egész éjjeket töltött a házon kivül. Később annyira megszerette a szeszes italok élvezését, hogy többé nem tudott róluk leszokni. Ezen szenvedélye miatt az iskoláknál sem alkalmazták, tehát a regényirásra adta magát. Feleségét elkergette, s ugy bolyongott magányosan, a mi pénzt egy-egy müvének megirásával szerzett, hamarosan elmulatta. A ruha leszakadozott róla s két kopott mankójával valóságos csavargónak nézett ki. S tényleg az is lett. A sok ivástól delirium tremensbe esett s nem tudott többé irni sem. Néhány éve Pesten tartózkodott s a lóvasuti kocsiban rálött a feleségére, majd Szegeden s más városokban is okozott dolgot a rendőrségnek. Jelenleg állitólag *Veszprémben* lakik s néha ellátogat hozzánk is. Igy a napokban, midőn már a korcsmákban kiduhajkodta magát, a vásártéri Variete-szinházba ment be s ott lármázott, s nem akart távozni, mignem a rendőrök bekisérték. A rendőralkapitány kitiltotta a város területéről.

— **Felakasztotta magát.** *Repka* József rácz-utcza 7. szám alatti lakos e hó 18-án este a kertben, a kerités egyik oszlopára felakasztotta magát. Veje vette észre és vágta le tegnap reggel, ki a családdal jó viszonyban volt. Az öngyilkosság okául nyomott anyagi viszonyát és főleg a nagy mérvü iszákosságot lehet tekinteni.

— **Szini előadások a vásár alatt.** A *budapest-kőbányai szintársulat* vásár szombatján és vasárnapján azaz október 23-án és 24-én a szinházban szini előadást tart rendes helyárakkal. Szombaton szinre kerül *„A primadonna“* énekes bohózat, vasárnap pedig *„Goldstein Számi“* (az uj honpolgár) fővárosi életkép. Mindkét előadásban fel fog lépni *Kőmives* Imre megyénk veterán komikus szinmüvésze. — A primadonnában Zóna Tituszt, a Goldstein Számiban a czimszerepet fogja játszani. Mind a két szerepében — a jelen viszonyokra készitett uj kuplékat fog énekelni. — Az előadások kezdete fél 8 órakor lesz.

— **A pipaszár.** Hagyományos szokás az már a nebulók világában, hogy ha birkózni, ugrándozni s rendetlenkedni akarnak, egyszerüen kivonulnak a cs. kir. gyalogosok laktanyájának hátamögé s ott a nagy tisztáson kedvükre ugrándoznak s duhajkodnak. Tegnap délelőtt is két apró gladiátor mérkőzött össze *Schvartz* Gyula és *Klein* Mór 11—13 éves vitézek személyében. *Becsei* István helybeli lakos kedélyesen pipázgatva nézte egy darabig a viadalt de mikor látta, hogy a gyerekek nagyon is belemelegedtek a viaskodásba, s hogy Schvartz fölül kerekedvén alaposan tépázza a földre tepert viadort, kivette a szájából a pipaszárt a dulakodók közé ütött és Schvartzot a pipaszárral fenyegetve *Lederer* Jakab kantinosnak lakása elé vezette s kérte, hogy a sogorát (t. i. a kis hőst) utasitsa rendre s még azt is megjegyezte: hogy ha igy nevelik „duhaj“ lesz belőle. Erre azonban Lederert el futotta a méreg, Becseire támadt s több helyen sulyosan megütötte. Az ügy a járásbiróság elé került.

— **A tömeges kivándorlás ellen.** Felette elszomoritó, hogy éppen Magyarország az, a honnan évenkint legtöbben vándorolnak az uj világba. És sajnos a kivándorlások egyre tartanak. Tegnap egy miniszteri körrendelet érkezett városunk törvényhatóságához, a melylyel a miniszter némileg le fogja lohasztani a költözködési kedvet. A körrendeletben irja, hogy a hivatalos értesité szerint Pensilvánia állam Észak-Amerikában a f. évben oly törvényt hozott, mely szerint idegen állambeli munkások naponkint és fejenkint 3 czent adóval rovatnak meg, mely adó a munkabérből vonatik le. Ezen törvény az idegen államokból, különösen *az Ausztriából és Magyarországból kivándorlókat kivánja sujtani*, az által hogy ezeknek versenyét a belföldi munkásokkal tetemesen megnehezíti. A kivándorlóknak helyzete ugy is sajnálatra méltó; ezen ujabb törvény által azonban valóban elviselhetetlen lesz. Csodálnók, ha csak ezek után is akadna valaki, a ki felcserélné, othonát a nyomor s kétségbeesés tanyájával.

— **Tánczisko la.** Vasárnap, e hó 17-én nyitotta meg *Marossy* Lajos tánczisko láját. Az ismerős kis szürke terem, mely az unalmas nyarat nyomasztó csendben pihente át, ismét benépesült kaczagó, vig tanitványokkal, gondos „garde des Dame“-okkal. A virgoncz tanitványok, kiket Terpsichore múzsa a himzőráma meg a franczia s latin grammatika melől szólitott el, ugyancsak nagy buzgósággal tanulják az első, második, harmadik .... pozicsiót és a sima franczia lépéseket. Mikor azután a kedélyes óra vége felé közeledik, tanitványai unszolására a jó öreg mester előránt néhány régi magyar nótát s a régi pajtás, a kopott hegedü

00000678

elsirja öket sorra. Hangja néha elakad, néha hamis s néha elvész a táncz zajában, de a mosolygós arczu leányok, legények nem hallják a nótát, csak a tánczot járják neki pirulva, tüzzel, lelkesen. Marossy Lajos, ki 74 éve ellenére irigylendő könnyüséggel lejti a legnehezebb tánczdarabot, már 40 éve müködik városunkban, mint tánczmester s mostani tanitványai már a legnagyobb részben az első tanitványok családjából kerültek ki.

— **A vészfék és vészjelzö.** Gyakran megtörtént, hogy a vasutakon egyik-másik utas ok nélkül meghuzta a vészféket vagy a vészjelzöt s a vasuti közegek nem tudtak az illető utasokkal szemben eljárni, mert nem volt rá kellö utasitásuk, hogy ilyen esetben mit csináljanak. Most a m. állam vasut igazgatósága utasitotta közegeit, hogy azokon az utasokon, a kik a vészféket vagy vészjelzöt ok nélkül meghuzzák, a kiszabott birságot azonnak vegyék meg és az okozott kárt térittessék meg velük. Azt az utast, a ki a birságot nem akarja megfizetni, vagy kellö biztositékot nem nyujt, a legközelebbi állomásnál szállitsák le a vonatról s adják át a rendöri hatóságnak.

— **Andrée utja.** Immár elmult száz napja annak, hogy *Andrée* a merész északsarki utazó elindult léghajójával s csak most jutott biztos kézbe, a stockholmi *Aftonbladet*-hez az első autentikus levél a vakmerö norvégtöl. Ugy julius közepe felé lehetett, mikor az a hir járta be a lapokat, hogy az *Alken* nevü norvég hajó kapitánya az északi szélesség 88 fok 44' és a nyugati hosszuság 20 fok 20' alatt egy postagalambot lött, melyet kétségkivül Andrée bocsátott utnak léghajójából. De az Alken csak hosszu idövel azután juthatott parthoz és Andrée levelét még csak most kaphatta meg az Aftonbladet. A tokon, mely finom zsinorral volt összekötözve, kivül a következök voltak feljegyezve: „Nyissa ki oldalvást e tokot és vegye ki belöle a két levelet. A közönséges módon irt azonnal megsürgönyzendö az Aftonbladetnek, a stenografált pedig a legközelebbi postával küldendö Stockholmba. Ám a tokban csupán az egyik levél volt benn, mely igy szólt: „Andrée északsarki expedicziója, az Aftonbladetnek, Stockholmban. Julius 13., déli 12 óra 30 percz az északi szélesség 82 fok 2 láb, nyugoti hosszuság 15 fok 5 láb alatt. Jó ut kelet felé, 10 fok dél felé. A léghajón minden rendben. Ez harmadik galambpostám.“ Az Andrée által e levélben emlitett első két izenet eddig még nem került napvilágra. Söt Andrée sorsáról sincs biztos hir immár száz nap óta. Kérdés: nem-e fizette meg életével a merész utazó vállalkozását? . . .

— **Elfogott tolvajbanda.** A napokban a nádasdladányi csendörség *Jenö* községben egy egész tolvajbandára akadt, melynek tagjai a hónap eleje óta Nádasdladány és Jenö községekböl nagy mennyiségü kukoriczát harácsolt össze. E hó 6-án éjjel *Szegfü* György, *Varga* József és *Lusztig* József jenöi lakosok *Berki* János nádasdladányi lakostól 3 zsák kukoriczát loptak s azt még az éj folyamán, mint lopott jószágot *Csepi* Györgynek eladták 2 frt 15 krért. E hó 10-én *Hegedüs* Ferencz és *Varga* József jenöi lakosok, Jenö községben *Kiss* Jánostól 2 zsák kukoriczát s ugyanazon éjjel Hegedüs Ferencz, Varga József és Csepi András 9 zsák kukoriczát emeltek *Berki* József nádasdladányi lakos padlásáról. Varga József Csepi pajtásával ugyanakkor Jenö községben *Szekfü* István és *Hopka* Andrástól 2–2 zsák kukoriczát loptak el s azt azonnal eladták *Drexler* Ferencznek 10 frt 60 krért. A csendörök Csepi György orgazdánál 150 kilót, Drexlernél pedig 7 métermázsa és 22 kiló kukoriczát találtak.

— **Hamis egyforintosok.** Egy ismeretlen pénzhamisitó banda az utóbbi időben elég sikerrel gyárt hamis egforintosokat, s ezt a posta- és táviró-hivataloknál, hol a nagy forgalom miatt kevésbbé lehet arra ügyelni, forgalomba hozza. Legutóbb a lippai postahivatalnál találtak hamis egyforintosokat, a melyek kereskedelmi önböl készültek, szürke szinüek, verésük elmosódott, csengésük tompa, anyaguk lágy és hajlithatók, azonkivül könnyebbek a valódinál. A kereskedelmi miniszterium most figyelmezteti a posta- és táviróhivatalokat, hogy az ezüstforintosok elfogadásánál a legnagyobb óvatossággal járjanak el.

— **Ötvenkrajczáros tensifjurak mint utonállók.** Van egy csapat uri ruhába bujtatott flaszterkoptató ifjoncz. Ezeknek egy része az iskolát már a közepén kivégezte, más része pedig sok nyaktörö bukfencz között a végére jutott, s most egy idö óta avval a komisz passzióval adja jelét éretlenségének, hogy iskolás leánykáknak utját állja, öket bekeriti, rájuk frivol megjegyzéseket tesz, kalapjaikat felüti, homlokukról, hogy szemeiket vizsgálhassa s másként öket megbotránykoztassa. Mi ezeknek az uracsoknak, ha mint gyenge halandók már mindenképen halhatatlanság után vágyakoznak, azt ajánljuk, hogy utczai botrányok okozása helyett az iróasztal körül az ortográfia elsajátitásában keressenek dicsösséget neveiknek. Princzipáliaik nyilatkozata szerint, legalább ugy tudjuk, hogy itt még nagyon tág terök nyilik a virtuskodásra. Budapesten az ilyenfajta embereket csirkefogóknak szokták nevezni. Mi Fejérvárott ezt nem tesszük. Csak ha felszólalásunk kellö eredményre nem vezet, jelöljük meg öket apáik nevéröl, azon névröl, melyre neveletlenségökkel tiszteletlenséget hozni nem átallottak. Megnevezésökkel becsületes apáiknak alkalmat fogunk szolgáltatni, hogy a rakonczátlan ficzkókat érdem szerint elnadrágolhassák. Az éretlen gyümölcsöt ha megverjük, hasznavehetövé szokott válni.

— **Megszólalt.** Tegnap az a hir terjedt el városunkban, hogy a Budapest felöl jövö gyorsvonat egy embert elgázolt. Voltak olyanok is a kik nagyban ujságolták, hogy látták is a holt testét a vasuti töltés mellett. Sokan büntényt gyanitottak. Végre tegnap a déli vasutról jelentés érkezett a rendörséghez mely szerint a 159. számu örház közelében egy holttest fekszik, kéri tehát a rendöri vizsgálatot. *Tömöry* József vizsgálóbiró, *Polczer* Péter r. alkapitány és dr. *Trummer* Gyula ker. orvos hajtányon azonnal a helyszinére mentek, de a töltés mellett nem találtak semmit, az „áldozat“ már bent feküdt a vasuti ör istállójában a jászolban s ott szuszogott derekasan. A rendör kapitány azon kérdésére: „hogy hivják“? derült ábrázattal, borizü hangon felkiáltott:

— Éljen Kossuth apánk!

A megismételt kérdésre nem válaszolt semmit.

— Hova való? — kérdezte ujból.

— A jászolba — felette mély meggyözödéssel s a fal felé fordult.

Polczer Péter látva, hogy a makacs 48-assal igy nem boldogul, ravaszsághoz folyamodott.

— Itt van egy üveg pálinka, öreg, de most szóljon ám öszintén!

Erre a szóra felkönyökölt a mi emberünk, szó nélkül elövette az irásait s azután a pálinka után nyujtotta a kezét. Pálinkát ugyan nem kapott, hanem megszivlelendö jó tanácsokat igen. A mint az irományok mutatták, a 77 éves agg szabadságharczost *Szentiváni* Istvánnak hivják és *ösii* (veszprém-megye) illetösége.

— **Idill a holdvilágnál.** A minap egy holdvilágos este, midön a falu már elcsendesedett, három alak igyekezett az utcza árnyékos oldalán báró *Lipthay* Béla *inotai* nagybirtokos magtára felé. Egy hosszu deszkát támasztottak a padlás ajtajához, le huzták a csizmáikat s macska módra ügyesen fel másztak az ajtóig s eltüntek e padlás setétjében. 3 zsákot vittek magukkal, azt megtöltötték rozszsal s a 91 kilós teherrel igyekeztek visszafelé. *Stirand* Keresztély uradalmi ispán azonban észrevette a tolvajokat s utánuk lött — kétszer. Kettö elmenekült, *Pap* Ferencz azonban a 91 kiló rozszsal egyetemben a helyszinén maradt. A másik kettö *Erdélyi* József és *Tóth* József inotai lakosok voltak. Az ügyet a kir. törvényszék fogja elintézni.

— **Eltünt mükoplaló.** Stralsundban egy heti koplalásra szánta el magát Christensen Auguszta mükoplalónö. Becsukták öt egy szobába s rázárták az ajtót, a kilincset pedig lepecsételték. A közönség az ablakon keresztül gyönyörködött a mükoplalásban. Az ötödik nap után a mükoplaló nyomtalanul eltünt a szobából, máig sem tudják hová lett. A kétségbeesett impresszário, mielött a közönség meglinchelte volna, szintén kereket oldott, de volt benne annyi kedélyesség, hogy a szoba ajtajára nagy betükkel felirta: A müvésznö olyan éhes volt, hogy felfalta önmagát.

— **Elveszett ékszer.** *Pass* Adolf helybeli kereskedönek Arthur nevü 20 éves fia nemrégiben *Mailandban* járván, arany óralánczát, melyre két medaillon volt erösitve, elvesztette. Tegnap érkezett a mailandi konzulátus értesitése, melyben jelenti, hogy a jelzett ékszer megkerült s tulajdonosa Mailandban átveheti.

— **A bravur áldozata.** *Aschenbrenner* József budai-uti lakos tegnap az *Endresz*-féle vendéglöben idogált, midön meghallotta, hogy a vendéglös az akkor érkezett boros hordókat a pinczébe ereszti le. Tisztán passzióból ö is kiment az udvarra és segitette a hordókat leereszteni. Midön az egyik nagyobb hordót bravurból egyedül akarta a pinczébe bocsátani, a nagy megeröltetéstöl belső elvérzés állt be s pár óra alatt meghalt. A bonczolás délután 3 órakor volt.

— **Népvándorlás-korszaki leletek.** A kabai hires asszony rehabilitálva van: immár nemcsak arról lesz hires ezután, hogy: mit is mondott? — hanem arról is, hogy értékes archeologiai leletre akadt. A napokban ugyanis — mint lapunknak irják — *Lefkovics* Arthur debreczeni ékszerészhez beállitott egy kabai asszony. Kosarából egy csomó ékszert szedett elö és megvételre ajánlotta az ékszerésznek. Lefkovics megvizsgálta az ékszereket és tapasztalta, hogy azok a X—XI. századból az Árpádok korából való magyar bronzdolgok. Kérdéseire az asszony azt a felvilágositást adta, hogy szölökertjében találta. Lefkovics jelentést tett a Nemzeti Muzeumnak, mely megbizta öt a további kutatással. Felásták a kabai asszony szölökertjét, mely temetö lehetett a honfoglalás idején. Több helyen sirokat találtak, melyekben szabályos sorokban feküsznek az eltemetettek. Találtak több bronzdiszt és porladó csontokat. A talált ékszereket Lefkovics elküldte a Nemzeti Muzeumnak.

— **A legközelebbi napfogyatkozás.** A legutóbbi napfogyatkozás tavaly aug. 9-én volt látható, helyesebben kellett volna láthatónak lennie földünk egyes északi vidékein, azonban csak egynéhány helyen, mint a Rishirin, Japánban, Novaja-Zemlján volt lehetséges a rossz idö következtében a tüneményt lerajzolni, illetöleg lefényképezni. A következö 1898. január 22-iki napfogyatkozás remélhetöleg kedvezöbb eredményeket fog nyujtani, mert láthatósága oly vidékbe esik, a hol az ég rendesen tiszta és derült, a mi lehetségessé teszi a megfigyeléseket, Afrikában, Indiában és Kinában fogják láthatni a ritka tüneményt, a mikor a hold néhány perczre elhomályositja a napot s igy arra az idöre teljes setétség áll be. Különösen kedvezö az angol csillagászok állomása India nyugati partján, a hol január hóban esö ugyszólván egyáltalán nem esik. Campbell tanár, a Lick-intézet nagyhirü csillagásza szintén Indiában fogja a tüneményt figyelni. A francziák Deslandres vezetése alatt Afrikába mennek. A tudományos expedicziókon kivül a Cook-társaság is rendez egyet magánosok számára és „természetes, hogy az emberiség ama töredéke, mely yachtok birtokában van, szintén nem fogja elmulasztani, hogy ha teheti Indiába hajózzék a fogyatkozás megtekintésére.

00000679

— **Hadjárat a kutyák ellen.** A milyen örömmel értesültünk a h. rendőrfőkapitánynak az ebekre vonatkozó rendeletéről, ép olyan sajnálattal tapasztaljuk, hogy városunk polgársága legnagyobb részben nem respektálja ezen rendeletet. Egy két eben látunk szájkosarat, a többiek ép oly szabadon futkároznak mint ezelőtt. Sőt mi több, az ebmarások száma is megkétszereződik. A napokban *Mikula* Edgard uhlánus főhadnagy kutyája harapta meg *Bildeki* levélhordót. 18-án pedig *Neu* Mór ösz-utcza. 3. szám alatti lakos kutyája harapta meg *Riklik* Ferenczet, ki veszprémmegyei teleki illetőségü. Mindkét esetben 40 napi vesztegzárt rendeltek el. A h. rendőrfőkapitány különben ma ismét rendeletet bocsátott ki, mely szerint hajduk fognak a városban czirkálni s a mely kutyát szájkosár nélkül szabadon találnak, azonnal befogják vagy gazdájának nevét jelentik be s nyakra-főre folyik majd a birságolás. Ugyancsak ma átirt a rendőrség a katonai hatóságokhoz és kérve az elöljárókat, hogy a személyzetet a kiadott rendelet szigoru betartására szoritják.

— **Husz évig férfiruhában.** Bécsben különös kalandos történet képezi a közbeszéd tárgyát. Egy olasz nőt vezettek a bécsi közkorházba, a ki husz esztendeig férfiruhában élt és ugy kereste meg kenyerét. Csak akkor árulta el valódi nemét, a mikor a szive megnyilatkozott és beleszeretett egy fiatal emberbe. A férfi ugyancsak csodálkozott, a mikor a hatalmas, nagy bajuszu „legéuy", a kivel csaknem mindennap találkozott, szerelmesen, dobogó szivvel borult kebelére. A bajuszos leány ezután nőül ment barátjához és *tizenhat gyermekkel ajándékozta meg.* Egy gyermek meghalt, tizenöt azonban a legjobb egészségnek örvend. Az asszony öt év óta elváltan él férjétől s mig annakelőtte borotváltatta a bajuszát, most ismét magnövesztette. Az asszony bajusza olyan hosszuságot ért el, a minő férfiaknál is ritkaság. A csodaszülött nő kijelentette, hogy most, miután elvált a férjétől, visszamegy Olaszországba s ismét férfiruhában fog élni, s mint férfi keresi meg kenyerét.

VEGYESEK.

[] **Bismarck a kerékpározásról.** Az agg vaskanczellár friedrichsruhei magányában az utóbbi időkben rendkivül meleg érdeklődést tanusit a kerékpársport iránt, különösen nagy figyelemmel kiséri a kerékpározó hölgyeket, a kiknek toilettje nagy mértékben megnyerte tetszését. A mult hónap egy szép nyári délutánján, irja egy német lap, egy csinos hamburgi hölgy érkezett kerékpáron Friedrichsruhba, hol a parkban véletlenül Bismarckkal találkozott. A hölgy a herczeg mellett elhaladva, köszöntötte az aggastyánt, ki miután az üdvözlést viszonozta, intett kezével, hogy álljon meg. A hölgy csakugyan le is szállott kerékpárjáról s beszélgetésbe bocsátkozott Bismarckkal, ki előzőleg tetőtől talpig végig vizsgálta őt tekintetével s mosolyogva azt jegyezte meg, vajjon a nőies szabásu férfiviselet nem alkalmatlan-e?

— Legkevésbbé sem herczeg, — volt rá a felelet.

— No az igaz, hogy nekem is végtelenül tetszik. Ha nem volnék ilyen öreg, bizony magam is szivesen megtanulnék kerékpározni, már csak azért is, hogy minél több alkalmam lehessen ilyen sikkes női viseletben gyönyörködhetni.

— Valóban herczeg, e hizelgő nyilatkozatával nagyon lekötelez bennünket.

Másnap az előkelő hambugi hölgy Bismarck meghivására látogatást tett a herczegi párnál, természetesen nem kerékpár kosztümben, hanem fényes és diszes toiletteben. A kastélyban igen szivesen fogadták. A beszélgetés ezuttal is kizárólag a kerékpározásról folyt s midőn egy óra leteltével a hölgy távozni készült, Bismarck kezet nyujtva e szavakkal bucsuszott el tőle:

— Igazán sajnálom, hogy nem kerékpárkosztümben jött el hozzám, mely olyan jól állott önön, hogy nem tudom elfeledni. Majd nevetve hozzátette: Remélem, az ilyen vén embertől, mint én vagyok, ezt a bókot rossz néven nem veszi.

[] **A lord-mayor kocsija.** Londonban polgármesternek lenni nem valami olcsó mulatság, sem arra nézve, a ki e hivatalt viseli, sem pedig a városra. Sok költségbe kerül mindkét félnek. Hogy egy-egy lord-mayor mennyit költ, arról már szóltunk; a következő adat világosságot vet a város, illetve a city áldozatkészségére. A city tanácsa ugyanis elhatározta, hogy megreparáltatja a lord-mayor kocsiját. Erre a czélra nem kevesebb, mint ötezer forintot szántak. Ha csak egy kocsi javitása ennyibe kerül, mit fizetnek vajjon az uj dolgokért?!

[] **Női bajusz.** Egy franczia, a kit nem lehet éppen az udvariasság mintaképének mondani, azt a meggyőződést fejtegeti egy czikkben, hogy ma sokkal több nőnek van bajusza, mint régebben. A franczia nőknek körülbelül öt százaléka csinos bajuszszal dicsekedhetik. Konstantinápolyban minden tizedik fátyol nélkül járó asszonynak olyan bajusza van, hogy nem egy fiatal ember megirigyelhetné. Spanyolországban és Olaszországban természetesen még több bajuszos nő van.

[] **Sör és poltika.** Logan angol képviselő, a ki egyszersmind nagy mérsékletességi lovag, azt a csodálatos fölfedezést tette, hogy a sörfogyasztás és az angol pártok élete között benső összefüggés van, még pedig nem ugy, hogy a sör kitünő argumentum a választókkal szemben, hanem, hogy mikor a liberális párt van uralmon, sokkal kevesebb sör fogy el egy év alatt, mint mikor a konzervativeknek áll a világ. A számok aránya oly szembetünő, a különbség oly nagy, hogy lehetetlen a véletlennek tartani. 1881 óta, mikor a liberálisok uralkodtak, az évi sörfogyasztás átlag 171.180 hordó volt, a konzervativek esztendőiben pedig 1.627.713 hordó. Logan ebből azt a következtetést vonja, hogy »Válasszatok liberálisokat!«, a »Daily News« pedig abban a véleményben van, hogy a toryk idejében a nép általános lehangoltságban van és a sörivásban keres vigasztalást. A toryk ellenben azzal érvelnek, hogy: a liberálisok még a sört is elrabolják a szegény embertől.

[] **Nőemanczipáczió Berlinben.** A nőemanczipáczió a külsőségekben is ugyancsak nagy hóditásokat tesz Berlinben. Az igazán elegáns berlini asszony ma már alig megy sétálni a nélkül, hogy bókot ne vigyen magával. Vajjon meddig késik még a czigaretta és a monokli! Sőt a pantaló sem lehet már messze!

[] **Rejtelmes szavak.** A Figaroban olvassuk a következő anekdotát az 1878-iki berlini kongresszusról. A hatalmak megbizottai az ottomán birodalom határainak megállapitásával foglalkoztak, de korántsem tul nagy egyetértéssel. Anglia és Oroszország ugyancsak elkeseredett küzdelmet folytattak egymás ellen a kongresszus asztalánál és Suvalov meg lord Beaconsfield heves vitákat folytattak egymással. Egy izben, mikor Suvalov az orosz kormány követeléseit fejtegette, Beaconsfield, a ki értett franczául, de beszélni már nem tudott e nyelven, hirtelen felugrott és izgatottan odakiáltotta a szónoknak: »Quesei kessös bellei«. A rejtélyes szavak roppant hatást tettek. Bismarck tágra nyitotta szemeit, Suvalov elhallgatott, Gorcsakov ugy ült helyén, mintha megnémult volna, az egész társaság oly zavartnak látszott, hogy az elnöklő Bismarck felfüggesztette a gyülést. Este azután egy társaságban Gorcsakoy találkozott Beaconsfielddel és megkérdezte tőle, mit jelentsen az a rejtélyes angol mondás: »Quesei kessös bellei?« Ekkor aztán kiderült, hogy Beaconsfield nem angolul, hanem latinul beszélt és Suvalov beszédére azt akarta mondani: »Quasi casus belli« és ebből lett — angolos kiejtés folytán — a szenzációs érthetetlen mondat.

[] **A villámháritók egyszerüsitése.** Számos statisztikai adat biztositja, hogy a nagy gonddal és költséggel készült és épületeken alkalmazott villámháritók, melyeknek jóságát a Wheatstone hiddal tett vizsgálat eredménye szerint birálják meg, rendesen nem felelnek meg czéljuknak. A villám legtöbb esetben átcsap a háritó-csucsról és levezető drótról az épület többi fémes részeire és az ereszcsövön át keresi a kiegyenlitést a földdel, még ha azt tetemes légköz is választja el tőle. A villámmal szemben nagy felületü fémes részek kisebb ellenállást képviselnek, mint a vékony és csak egyenárammal kipróbált levezető rézdrót. Ajánlatos ezért, különösen a kezdetlegesebb módon épült falusi házaknál, az épület fémrészeinek villámháritásra való felhasználása, esetleg ugy, hogy ezt a magától kinálkozó eszközt a czélnak megfelelően átalakitsák. A csucs alkalmazásának is lehet helye, ha a tetőzet egyes részei, mint kémény, oromcsucs stb. a villámcsapásnak különösen ki vannak téve. Levezető drótnak, ha ilyet egyáltalában szükségesnek tartunk, a több drótból összecsavart, czinkezett kötél a legjobb, mig földvezetéknek alkalmas a kötél szétszedett drótjaiból alkotott és az épület alapzatot minden oldalról körülvevő nagy felületü drótháló. Nem szükséges ezt mélyre elhelyezni, mert a villám a vele egyidejüleg fellépő esőtől átnedvesedett föld felületéhez közel egyenlitődik ki.

[] **Az afghanisztani emir könyve.** A londoni könyvpiaczon legujabban egy érdekes könyv jelent meg. Szerzője az afghanisztani emir, a czime Jehad és a szent háborut tárgyalja, melyet az emir inditott. A könyv részben perzsa, részben arabs nyelven van irva és nem minden részében az emir munkája. Három értekezés van benne a szent háboru szükségességéről és a muzulman fejedelem kötelességeiről népe iránt. Kiemeljük ez utóbiakból, hogy a muzulman alattvaló különösen azzal sérti meg az isteni törvényeket, ha uralkodójának külsejét és öltözékét kritizálja.

[] **Fogynak az elefántok.** Bourdarie Pál a franczia természettudósok legutóbbi nagygyülésén erősen kikelt az elefántirtás ellen. Statisztikai adatokkal bizonyitotta be, hogy Afrikából évenkint 650—800 tonna sulyu elefántagyar kerül a londoni, liverpooli és az antwerpeni piaczon eladásra. Miután pedig egy elefántagyara 30 kilogrammot nyom, következőleg, hogy ez a mennyiség kiserüljön, legalább is 40.000 elefántnak kell áldozatul esni. Ha tehát az elefántvadászatot továbbá is ilyen óriási arányokban folytatják, a legrövidebb idő alatt még hirmondó sem marad belőlük. Éppen azért ajánlja, hogy vadászati tilalmat adjanak ki s különösen szigoruan büntessék meg azokat, kik a hajtóvadászatok alkalmával a fiatalabbakat sem kimélik. Szerinte az egész Afrikában ez idő szerint mindössze 200.000-re tehető az elefántok száma, a mi olyan csekély állomány, hogy rövid pár év alatt végkép kiirtható. Inditványát az afrikai angol gyarmatok már magukévá is tették és szeptember 1-től márczius 1-ig a vadászatot magas pénzbirság terhe alatt betiltották.

[] **Szalmakalap-autodafe.** New-York utczái a mult hetekben szajátságos jeleneteknek voltak szinhelyei. Itt is, ott is felcsapott az utcza közepén egy-egy sárgás láng és körülötte new-yorki utczagyerekek, mintha csak vérbeli indiánusok volnának, vad tánczot jártak. A mi égett, az egy-egy drágább vagy olcsóbb szalmakalap volt, melyet az utczagyerekek a járókelők fejéről szedtek le. A dolog magyarázata az, hogy a new-yorki divatkódex szabályai szerint szeptember 30-án túl senki sem visel szalmakalapot. A ki e törvényről megfeledkezett és október 1-én szalmakalappal jelent meg az utczán, annak szalmakalapja menthetetlenül áldozatul esett az utczai autodaféknek. Egyik első szalmakalap különben, a mit elégettek, az idén Bradley kongresszusi tagé volt.

[] **A pártatlanság.** A legpártatlanabb ember a világon London egyik coronerje, Sworder, a ki az elmult napokban önmagát itélte pénzbirságra. A coroner olyan hatósági személy, a ki a halottkém teendőit végzi. A minap egy halotthoz kellett volna elmennie, hogy hivatalos funkcióit teljesitse, de feledékenységből csak elkésve ment oda. Rögtön 3 font sterling birságra itélte magát és az összeget a hatóságnak azonnal meg is fizette.

[] **Villamosság a haltenyésztés szolgálatában.** A roueni földmüves-laboratorium igazgatója igen melegen ajánlja a haltenyésztők figyelmébe a villamos fényt, mint a melynek segélyével a vizi rovarokat, melyek tudvalevőleg a legkitünőbb haltáplálékot képezik, igen könnyen lehet összefogdosni. Erre a czélra egy kis akkummulator-lámpát is készitett, melyet a vizbe kell leereszteni. A szokatlan világosság az összes vizi élőlényeket összegyüjti a lámpa körül, melyet ha lassan fölvelé huznak, hüen követik, a mikor is könnyü módon lehet őket kihalászni. Sőt halfogásra is igen alkalmassá tehető, mert ezek is összegyülekeznek a villamos fény körül. Egy franczia szaklap, melynek véleményét mi is teljesen osztjuk, az egészre csak annyi megjegyzést tesz: Fides fenes auctorem!

Törvényszék.

— **A törvényszék előtt.** Elnök: Vezessék be a következő tanut! (A szolga kimegy és az ajtóból nemsokára az elnök felé mutat, mire egy ember belép.)

Elnök: Hogy hivják?

Péter: Bogár Péternek, kérem alásan.

Elnök: Hány éves?

00000680

Péter: Harminczhárom éves.

Elnök: Lutheránus vagy katholikus?

Péter: De kérem alássan...

Elnök: (közbevág.) Ha még egyszer mást mer mondani...

Péter: (gyorsan.) Lutheránus vagyok.

Elnök: Rokonságban vagy sógorságban van-e a vádlottakkal?

Péter: Én? azokkal? Eszem ágában sincs! De hová gondol a méltóságos ur? (Derültség.)

Elnök: Tartózkodjék minden ide nem illő választól! Tegye a kezét a szivére s mondja utánam.

Péter: De mégis azt hiszem méltóságos uram, hogy erre nincs szükség! (Derültség.)

Elnök: (feláll, dühösen.) Elzáratom, ha még egyszer feleselni mer. Tegye a kezét a szivére és esküdjék! — (Péter jobb kezét szivére teszi, az elnök elmondja az esküimintát és Péter utána mondja.)

Esküszöm, hogy mindent elmondok, a mit ez ügyben tudok és semmit sem fogok elhallgatni és a tiszta igazat fogom vallani. Amen.

Elnök: No hát, mi mondani valója van?

Péter: Tiszteltetі szépen a méltóságos báró ur és kéreti ma estére a vacsorához. Megjött a szarvas, a mit tegnap löttek. (Óriási kaczagás.)

Elnök: Mi az? Hát maga nem tanu?

Péter: Igenis nem! Én a báró ur inasa vagyok és mert az elnök urat nem találtam otthon, azért jöttem ide. Mikor kint kérdezősködtem, a szolga beszólitott.

Közgazdaság.

A pénz drágasága.

(A. É.) Hetek óta folyik a pénz drágulása. Egyik jegybank a másik után emeli föl a kamatlábját. A pénz iránt való igények egyre emelkednek s a német birodalmi bank igazgatója kijelentette, hogy az év végére még folyton fokozódó igényeket vár. A bankigazgatónak ez a közlése az összes európai börzékre nagyon rossz hatást tett s ha tekintetbe veszik, hogy az angol bank is föl akarja emelni a pénz árát, akkor tényleg lehet okuk rá, hogy féktelen spekulácziókat, melyeknek a bankpénz az életere, szükebb mederbe szoritsák.

Igen, de mit tegyenek a gazdák! Hiszen a pénz drágulása első sorban őket érinti, akik nem is spekulálnak a pénzzel, hanem normális, tisztességes munkájuk igényel bizonyos forgótőkét. De hát a gazdák pénzügyeivel nem igen szoktak törődni, a gazdáknak nincs börzéjük, mely a pénz drágulásán fölháborodjék s ha valaki valamit tesz a gazdák érdekében, hogy a termelés ez első fontosságu ága olcsóbb pénzhez jusson, akkor minden támogatás nélkül, minden jóakarat nélkül, sőt a bankrendszer mai képviselőinek agitácziója ellenére kell boldogulnia.

És mikor a börzék és a bankrendszer oszloposai panaszkodnak és fölháborodnak a pénz drágasága miatt és belátják, sőt napról-napra konstatálják, hogy az aranynak nagyobb mértékben való elvonása okozza ezt a nehézséget, a mikor jól tudják, hogy az aranyvédelem drágitja a pénzt a bankoknál, melyek ma kötelesek az óriási baukjegyforgalom arányában nagy aranytőkéket tartani pénztáraikban, akkor elelkeseredetten agitálnak a bimettalizmus ellen, mely ezeken a bajokon alaposan segitene.

Pedig hát ez a széditő ellentmondás tulajdonképen nem is ellentmondás azoknak a szemében, a kik a dolgok mélyébe látnak. A bankrendszer oszlopasai, a kik mint az aczélt a mágnes, ugy vonzzák magukhoz a világ aranyát, természetesen idegenkednek a valutától, mely az ő aranybirtokaik értékét némileg csökkentené és inkább vonzódnak a mai állapotokhoz, melyek mellett a pénz, az ő pénzük ára emelkedik s a világ erősebb mértékben válik adófizetőjükké.

És mégis, ezzel az élénk agitáczióval és leküzdhetetlennek látszó ellentállással szemben éppen most hatalmasodik a bimetallista-agitáczió és azok, a kik az aranypénz mellett az ezüstpénznek is helyet akarnak szoritani s az óriási mennyiségü, áravesztett ezüstanyagot is a pénz bőségének fokozására akarják használni és ezzel a pénz drágulásának akarják elejét venni, éppen most érnek el olyan sikereket, melyek a valutapolitikai megváltás közel voltára engednek következtetni.

Angliában élénken folyik az agitáczió a bimettalizmus érdekében s az irányadó körök egyre nagyobb konczessziókat tesznek a bimetallista agitácziónak. Az angol bank kormányzója már határozott igéretet tett az ezüstnek a bank alaptőkájébe való fölvételére nézve. A kormány hajlandónak mutatkozik az indiai pénzverők megnyitására s Amerika és Franciaország hir szerint megállapodott a bimetallizmusban.

A nemzetközi egyesség létrejötte már a legközelebbi konferenciától várható. És ezzel csapás éri a mai aranybankköröket, melyek a pénz drágaságát jajveszéklés közben fokozzák saját érdekükben; a pénz a bankok ellenére is olcsóbb lesz, az aranypolitika drágitó hatása megszűnik s az ezüst ára s ezzel a termények ára is emelkedni fog.

A mai viszonyok, melyeknek abnormitását még tagadni sem merik, meg fognak változni, a pénz drágulásának egy időre vége szakad s a gazdálkodás normális mederbe jut.

Nekünk magyaroknak kevés szavunk van ugyan a nemzetközi megállapodások létrejötténél, de azért csak mi is siettetnők az európai közvélemény bimetallista fordulatát, ha a magunk közvéleményét is latba vetnők. Magyarországon a hány gazda van, annyi a bimetallista — csakhogy maga sem tudja. A magyar bimetallista-bizottságnak, mely két évvel ezelőtt alakult meg, lesz kötelessége, hogy az agitációt ujra megkezdje s hogy e téren a gondolkodásra és akczióra érett gazdák között saját érdekükben mozgalmat inditson, melynek tanujeleit a nemzetközi akczió közvetetlen bajnokainak rendelkezésére bocsássa.

Az idei tél az akczionak lesz az ideje. Hisszük, hogy a gazdaközönség hozzá fog járulni.

---

* **A szőlő eltartása.** Hogy télire szőlőt sikeresen eltehessünk, első sorban szükséges az oly fajok kiválogatása, melyek vastag héjuak, mint pl. a Chasselas, damaszkusi muskatály, kecskecsecs stb. Különösen ügyeljük arra, hogy az eltevésre szánt szőlő ne legyen tömött fürtü. Az eltevésre szánt szőlőt száraz időben szedjük, kiteregetve meghagyjuk jól szikladni és ebből csakis a tökéletesen érett fürtöket jelöljük ki. Legalkalmasabb erre a szőlő eltartására az olyan kamra, mely 3—4° hőmérséklettel bir. A kamrában álványokat állitunk fel és ezekre aggassuk a fürtöket hegyüknél fogva. Ez által azt érjük el, hogy s bogyók nem érintik egymást és igy nem romlanak el oly könnyen. Nem elégséges azonban a jó kamra és helyes felfüggesztés. Szükséges ezen kivül minden 3—4 nap a szőlőt megvizsgálni és a romlani kezdő bogyókat és fürtöket eltávolitani, nehogy a penészgombák helyiségünkben elszaporodjanak. Minden ily vizsgálat után egy darabka szénrudat égetünk el a kamrában, hogy a fejlődő kénessav a penészgombákat elpusztitsa. Tekintve, hogy a szőlő igen drága télen, nagyon kifizeti magát e becses gyümölcsünket télire minél nagyobb mennyiségben eltenni. A különös finom és értékes fajokat még ugy is szokták konzerválni, hogy egy kis venyige résszel vágják le a tőkéről. A venyige darabot egy üvegbe teszik, melyben viz és egy darab faszén van és igy aggatják fel. Az ily módon eltett szőlő nem fonnyad össze, hanem mindig friss, üde kinézésü és izü marad.

* **Állatjárványok a megyében.** A „Földmivelés Értesitő" legutóbbi számában megjelent hivatalos jelentés szerint Fejérvármegyében a következő állatjárványok uralkodnak: Lépfene: Csoór 9 u., összesen 1 község 9 u. Veszettség: Kápolnás-Nyék 1 udvar Takonykór és bőrféreg: Vereb 1 u. Ragadós száj- és körömfájás: Kápolnás-Nyék 1 udvar. Sertésvész: Aba, Acsa, Alaphoz tartozó Réh puszta, Alsó-Szent-Iván, Bicske, Bodajk, Csabdi Csákberény, Czecze, Gárdony, Gánth, Herczegfalva, Ivánesa, Káloz, K.-Perkáta, Martonvásár, Nadap, Nádasd-Ladány, Nagy-Láng, Pákozd, Potgárdi, Puszta-Egres, Sár-Egres, Sárbogárd, Sár-Szent-Miklós, Szt-Mihály, Sukoró, Tácz, Vaál, összesen 29 község.

* **A cs. kir. szab. déli vaspályatársaság uj személydijszabása.** A kereskedelemügyi miniszter a cs. k. szab. déli vaspályatársaság által előterjesztett uj személydijszabást jóváhagyta, minek következtében az 1898. január 1-ével életbe lép. Az uj személydijszabás általában véve a m. kir. államvasutak vonalain érvényben álló zónadijszabáshoz hasonló, csakhogy az államnak megtéritendő bélyeg és szállitási adóilletékkel az egyes zónák felemelt tételeket foglalnak magukban. A szomszédforgalomban itt is 3 zóna lett felállitva, a távolsági forgalomban ellenben az államvasutakétól eltérőleg nem 14, hanem 17 vonalszakasz. A zónadijak nem az eddigi 2 : 3 : 4, hanem a m. á. v. zónadij 5 : 8 : 13 arány alapul vétele mellett lettek megállapitva. A régi myriaméter rendszeren alapult és a jövő zónarendszeren alapuló viteldijak nagyságának összehasonlitása éppen e rendszer különbözőségénél fogva nem eszközölhető, mindamellett a viteldijak leszállitattak és e tekintetben elvül ki lett mondva, hogy az uj viteldijak lehetőleg a III. osztályban az eddigelé érvényben állott olcsó menettérti jegyek árának felét legalább is kell, hogy képezzék. Ezenkivül tartalmaz az uj dijszabás határozmányokat és dijtételeket a balatontavi fürdőidényre kiadásra kerülő mérsékelt áru menettérti jegyek, továbbá uj bérletjegyekre vonatkozólag 20 egyszerü menetre a Budapest—promontor—székesfejérvári vonalat illetőleg további havi tanuló és munkás heti jegyeket illetőleg. Podgyász-szabadsuly nem engedélyeztetik, annak viteldija a m. kir. államvasutakon fennálló podgyászdijszabás 20%-al felemelt viteldiját képezi. Expressárukért a podgyászra érvényes szállitási dijak kétszerese számitandó. Az alábbi táblázat mutatja az uj személydijszabás menetdijait, összehasonlitva a m. kir. államvasutak menetdijával.

Kilométer	Zona	M. kir államvasutak gyorsvonat III.	II.	I.	személyvonat III	II.	I.	cs. és k. szab. déli vasut gyorsvonat III.	II.	I.	személyvonat III.	II.	I.
1— 10	1	—	—	—	10	15	30	—	—	—	12	18	36
11— 15	2	—	—	—	15	22	40	—	—	—	18	26	48
16— 20	3	—	—	—	20	30	50	—	—	—	24	36	60
21 — 25	I.	30	50	75	25	40	60	36	60	90	30	48	72
26 — 40	II.	60	100	150	50	80	120	72	120	180	60	96	144
41— 55	III.	90	150	225	75	120	180	108	180	270	90	144	216
56— 70	IV.	120	200	300	100	160	240	144	240	360	120	192	288
71— 85	V.	150	250	375	125	200	300	190	300	450	150	240	360
86—100	VI.	180	300	450	150	240	360	216	360	540	180	288	430
101 115	VII.	210	350	525	175	280	420	252	420	630	210	336	504
116—130	VIII.	240	400	600	200	320	480	288	480	720	240	384	576
131—145	IX.	270	450	675	225	360	540	324	540	810	280	432	648
446—160	X.	300	600	750	250	400	600	360	600	906	300	480	720
161—175	XI.	330	550	835	275	440	660	396	660	990	330	528	792
176—200	XII.	360	600	900	300	480	720	432	720	1080	360	576	864
201—225	XIII.	430	700	1050	650	540	810	516	840	1260	420	649	972
226—250	XIV.	500	800	1200	400	600	900	600	960	1440	480	720	1080
251—300	XV.	—	—	—	—	—	—	680	1080	1620	540	790	1100
301—350	XVI.	—	—	—	—	—	—	760	1200	1800	600	860	1300
351—	XVII.	—	—	—	—	—	—	850	1320	1080	660	930	4110

00000681

* **Az ezüstkérdés.** Néhány nappal ezelött már megirtuk, hogy az angol kabinet az ezüstkérdés tárgyában minisztertanácsot tartott. A határozat eddig ismeretlen volt. A „Times" mai számában azt irja, hogy a minisztertanács kimondotta, hogy az indiai pénzveröket nem nyitta meg és kijelentette azt is, hogy a nemzetközi éremkonferenczián nem fog résztvenni. Az indiai pénzverők megnyitását az indiai kormány is erösen ellenezte. A minisztertanács abból a czélból, hogy a kormány bimetallista tagjait is kielégitse, valószinüleg ki fogja jelenteni, hogy az ezüst rehabilitálása érdekében Franczia ország és az Egyesült-Államok egyéb inditványát lehetőleg figyelembe fogja venni.

* **A pénzpiacz helyzete.** Habár a nemzetközi pénzpiaczon a helyzet már jelentékeny javulásnak indult, Budapesten még mindig szük pénzviszonyok uralkodnak és daczára annak, hogy a kereslet nagyon szük keretben mozog, a kamatláb mégis emelkedőben van. Budapesten a bankkamatlábon alul még a legjob váltókat sem lehet elhelyezni, ugy hogy a malomváltók után is 4⅜—4½ százalékot követelnek. Ennek a főoka abban rejlik, hogy Bécsben az ott uralkodó még szükebb pénzviszonyok következtében budapesti váltók egyálalán nem helyezhetők el.

Vasuti uj menetrend.

— Érvényes 1897. október 1-től. —

Császár. és kir. szab. déli vasut.

	Budapest ind.	*Székesfejérvár* érk.	*Nkanizsa.* ind.	érk.
Szem.v	6·40 reg.	8·53 d. e.	9·04 d. e.	1·24 d. u.
Gyorsv.	7·30 reg.	8·53 d. e.	8·58 d. e.	11·45 d. e.
Vegy. v.	2·35 d. u.	4·29 d. u.	4·35 d. u.	8·55 este
Vegy. v.	5·25 d. u.	7·39 este	—	—
Gyorsv.	7·45 este	9·11 este	9.16 este	12·10 éjjel
Szem. v.	9·25 este	11·33 este	11·43 este	3·52 éjjel

	Nagykanizsa ind.	*Székesfejérvár* érk.	*Budapest* ind.	érk
Szem. v.	12·15 éjjel	4·16 reg.	4·24 reg.	6·29 d. e.
Vegy.v.	—	—	6·15 reg.	8·33 d. e.
Gyorsv.	5·48 reg.	8·47 reg.	8·54 reg.	10·14 d. e.
Vegy. v.	9·15 d. e.	1·51 d. u.	2·32 d. u.	4·32 d. u.
Szem. v.	2· — d. u.	6·01 d. u.	6 09 este	8·12 este
Gyorsv.	5·06 d. u.	8·03 este	8·15 este	9·40 este

	Székesfejérvár indul	*Komárom-Ujszöny.* érk.
Vegy. v.	10·— d. e.	2·50 d. u.
Szem. v.	10·— este	12·59 éjjel

	Komárom-Ujszöny ind.	*Székesfejérvár.* érk.
Szem. v.	11·36 d. e.	2·23 d. u.
Vegy. v.	3·41 reg.	8·22 d. e.

M. kir. államvasutak.

Székesfejérvár-Veszprém ind.	érk.	*Veszprém-Szfejérvár* ind.	érk.
Sz.v. 5·20 d. e.	8·03 d. e.	Sz.v. 4·19 reg.	6·— reg.
Sz.v. 9·27 d. e.	10·45 d. e.	Sz.v. 7·15 reg.	8·35 reg.
Sz.v. 1·— d. u.	2·33 d. u.	Sz.v. 4·43 d. u.	5·53 d. u.
Sz.v. 9·27 este	11·— este		

Fehér- és tolnamegyei h. é. vasut.

	Székesfejérvár ind.	*Adony-Szabolcs* érk.	*Paks* érk.
Vegy. v.	3·55 d. u.	5·12 d. u.	9·33 este
Vegy. v.	7·56 reg.	9·23 reg.	2·15 délben

	Paks ind.	*Adony-Szabolcs* ind.	*Székesfejérvár.* érk.
Vegy. v.	2·— reg.	6·23 reg.	7·40 reg.
Vegy. v.	1·20 d. u.	6·06 este	7·25 este

Székesfejérvár ind.	*Sárbogárd* érk.
Vegy. v. 9·05 reggel	10·55 délelött
Vegy. v. 2·50 délután	4·30 délután

Sárbogárd ind.	*Székesfejérvár* érk.
Vegy. v. 5·25 reggel	7·24 reggel
Vegy. v. 12·— délben	1·47 délután.

NYILT-TÉR.*)

Amateur Detektiv

ajánlja magát puhatolózások, tudakozodások és kutatásokra. Ismeretlen egyének multjának, erkölcsi életének, anyagi viszonyainak kideritésére. Nagy összeköttetéseim kivül társadalmi állása a multjának e téren szerzett tapasztalatai is támogatják — Különösen megbecsülhetlen szolgálatokat tehetek a gondos szülőknek leendő vejeikre vonatkozó felvilágositásaimmal, ugyszintén vőlegényeknek, üzlettársaknak, vállalkozóknak és más érdeklődőknek — **Dijazásokat előre nem kérek** csak is az eredmény esetére kötelező igéretet Értesitéseim hitelességéért szavatosságot vállalok és bizonyitékokkal támogatom. Nagyobb ügyekben a városon kivül is eljárok, ez esetben azonban költségekre előleget kivánok. Megkereséseket

„AMATEUR DETEKTIV"

czimen a székesfejérvári postahivatalhoz kérek poste restante. Személyes érintkezést csak komoly felekkel tartok fenn.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk

Eladó ház.

Vizi-város egyik főforgalmu utczájában 920 négyszögöl területü nagy gyümölcsös és szőlővel beültetett kert 4 utczai és 2 udvari szoba, cseléd szoba, mosó konyha, élés kamrából és 2 konyhából álló ház jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Mahlknecht Keresztély

(törvényszékileg bejegyzett czég)

ST. ULRICHBAN (GRÖDEN TIROL.)

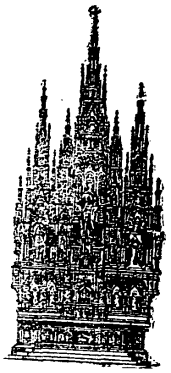

Készit templomi famunkákat, ugymint: **oltárt, szószéket, szentek szobrait** minden változat és nagyságban, **Krisztus alakot, sz. sirokat, Bethlehemet** és **keresztuti stácziókat dombormüben** a legfinomabb kiállitásban és minden egyéb az egyházi fafaragászat szakmájába vágó dolgokat mérsékelt áron.

Képes árjegyzéket, rajzot, valamint költségvetést kivánatra ingyen.

Ajánlatok:

Mahlknecht Keresztnek urnak St. Ulrich. — Sz. Terézia és a keresztről nevezett sz. János szobráért legtelje sebb megelégedésünket és elismerésünket fejezzük ki, ugy valóban sikerült kivitel, miut a jutányos ár tekintetéből. A szobrok szépek és áhitatrakeltők, a hogy csak kivánni lehet. A munka általános csodálat tárgya, a miért is Uraságodat féleg a zárdaknak nagyon ajánljuk.

Mély tisztelettel **A karmelita szüzek** Bánfalván.

Tisztelt Uram!

Van szerencsém az Immaculata és Lourdesi szobor járandóságát a legtelje sebb megelégedés és elismerés kifejezése mellett átküldeni.

Tisztelettel **Fehér Gyula** Eger-Szalók, (Magyarország.)

Nyilatkozat, melynél fogva aláirottak bizonyitjuk, hogy a sz. Rochus külváros uj góthikus templomának Mahlknecht Keresztély által készi ett főoltára a templom styljén k tökéletesen megfelel és azt pontos vizsgálat után ugy egészében, mint részeiben kitünő müvek találván, elfogadtuk és átvettük.

Meggyőződésünk szerint a mondott czég főnöke a mily figyelmes és törekvő művész ép oly becsületes jellem is, a miert is jó lelkiismerettel merjük bárkinek ajánlani. Szabadka, 18 6. november 4.

Heger Nándor, Gersits Antal, Mokossay Mátyás (a sz. Rochus plébánosa); Kersch Mihály, ifju Országh Sándor, Temunovics Antal (gondnok); Simráky Béla, Báics Tamás.

Hirdetések felvétetnek kiadóhivatalunkban jutányos áron.

TELJES MENYASSZONYI RUHÁNYÉRT ELVÁLLALOK.

Csak csekély

HAVI RÉSZLETFIZETÉSRE

kaphatók!

Legujabb divatu tavaszi-gallérok és kabátok.

Kész férfi- és gyermekruhák

minden nagyságban. Kanavász, vászon és minden e szakmába vágó czikkek, valamint ingek, gallérok és lábravalók, nap- és esernyők dus választékban.

Nagy raktár asztal- és futó-szőnyegekben.

LŐWY ADOLF SZ.-FEHÉRVÁR.

(Felmayer mellett.)

CSEKELY HAVI RÉSZLETFIZETÉSRE!

00000682

Felhivás!

a nagyérdemü közönséghez.

A hosszu esték beáltával bátorkodom

Kölcsönkönyvtáromat

a tisztelt olvasó közönség becses figyelmébe ajánlani.

A kölcsöndij oly csekély, hogy bárki is igénybe veheti.

Kölcsöndij:

egy hóra 20 kr; egész évre 1·20 kr.

Betét (biztositák) a könyvértéke, vagy több könyv kölcsönvételénél 2 frt. — A letétpénz az olvasás abbahagyásánál vissza lesz szolgálva.

Számos pártfogást kérve

kiváló tisztelettel

Kaufman F. könyvkereskedő,

Sz.-Fejérvár Kossuth-utcza 5. sz.

Előfizetni bármely naptól fogva lehet.

Vidékre is adatik kölcsönbe.

A NAGY-LÁNGI

uradalomhoz tartozó Ő méltósága id. gróf Zichy János tulajdonát képező táczi 5 kerekü

vizi-malom

minden hozzátartozó épületek, szerek és eszközökkel, a malomhoz tartozó szántóföld, rét és legelővel együtt 1898. Szt.-Mihály napjától fogva bérbe adandó.

Bővebb felvilágositás nyerhető a „Lángi uradalom közp. felügyelői hivatalánál“ Nagy-Láng (Fejér megye).

Számlák, körlevelek és árjegyzékek tisztán és csinosan!

ALAPITTATOTT 1871. ALAPITTATOTT 1871.

SZÁMMER IMRE

könyvnyomdája (gőzerővel)

KÖNYVKÖTÉSZETE

ÉS LEVÉLBORITÉK-GYÁRA

SZÉKESFEJÉRVÁROTT.

Könyvek, rovatok, táblázatok, számlák és nyilvántartások a legpontosabban kiállitva!

Hirdetmények és fáklyaszók, mindenféle szinben czim betükkel!

Készit minden néven nevezendő

KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT.

Raktárt tart kész nyomtatványokból:

Városi és községi elöljárók és árvaatyák számára. Szolgabirói hivataloknak. Ügyvédek, járásbiróságok és végrehajtók részére. Róm. kath. és ref. lelkészi hivatalok számára. Takarékpénztárak, segély-egyletek, kaszinók és olvasókörök részére. Uradalmak, bérlők és gazdák számára. Gyógyszertártulajdonosok részére. Kereskedők, iparosok és ipartársulatok számára. Szállodatulajdonosok és vendéglősök számára.

Továbbá:

IRÓPAPIROK, LEVÉLBORITÉKOK és LEVÉLPAPIROKBÓL

nemkülönben

IRODAI SZEREKBŐL:

tinták, irónok, valódi aczél- és réztollak tollnyelek, pecsétviaszkok s több effélékből jutányos árak mellett!

Meghivó-, belépti-, czim- és látogató-jegyek diszesen!

„KEGYELET“

az »Első hazai cs. és kir. érczkoporsó-gyár« temetkezési vállalata,

Sz.-Fejérvár, Kossuth-utcza Dieterich-féle ház.

Van szerencsém szives tudomásul hozni, hogy

„KEGYELET“ czim alatt

egy a jelenkor minden igényeinek megfelelő

TEMETKEZÉSI VÁLLALATOT

rendeztem be, hol is ugy a helybeli mint a vidéki tisztelt gyászoló közönségnek minden e szakmába vágó czikkeket **gyári áron bocsájtok rendelkezésére.**

Raktáron tartok a legegyszerübb fakoporsóktól a legdiszesebb érczkoporsókig mindenféle árban. — Továbbá szemfedeleket, lepedőket, párnákat, szóval teljes berendezést a temetkezéshez szükséges kellékekből.

Nagy raktárt tartok legszebb kivitelü művirág, érc és örökzöld koszorukból.

Elvállalok ugy helyben mint vidéken teljes temetkezések rendezését, kápolnák, szobák behuzását stb

Rendkivüli olcsó árban bocsájtom a gyászoló családok rendelkezésére ugy helyben mint vidéken saját dísz gyászkocsijaimat, (halottas kocsi) és pedig a következő árakon:

Egy diszes 8 oszlopos fekete ezüstös gyászkocsi helyben 2 lóval 4 frt,

Egy diszes kék ezüstös gyermek gyászkocsi helyben 3 frt.

Továbbá rendelkezésére áll még a gyászoló családoknak egy igen diszes üveges fekete ezüstös gyászkocsi és igen diszes fehér aranyozott üveges gyermek gyászkocsi a megfelelő testörség és kapussal. — Hulla szállitását az ország és külföld minden irányában elvállalom.

Magamat a t. gyászoló családok szolgálataiba felajánlva maradok kiváló tisztelettel

GEBAUER KÁROLY,

az „Első hazai cs. és kir. szab. érczkoporsó-gyár“ tulajdonosa.

Nyomatott Számmer Imrénél, Székesfejérvárott.

00000683